

MERDİVEN

Gecenin üçüydü. Günlerdir hasta olan büyük oğluna baktığı için uykusuzdu kadın. Daha yeni daldığı uykusundan ağlayan dört aylık küçük kızlarının sesiyle uyanan kocasının çekiştirmeleriyle uyandı. Kocasını yatağından çıkmadan uykusuna kaldığı yerden devam ederken o kızını kucagina alarak mama hazırlamak için mutfaga gitti. Ocağa tavayı, içine de sütü ve nişastayı koydu. O kadar çok uykusu vardı ki gözünü bile açmakta zorlanıyordu. Tavanın içindekileri karıştırırken kafasını duvara yasladı çok geçmemişti ki sendeledi. Önce kızına sonra tavanın içine baktı. Yanardağıdaki lavlar gibi patlayarak kaynayan malzeme mamanın hazır olduğunu bildiriyordu. Ocağı söndürmeyi unutarak tavayı hemen tezgahın üzerine aldı. Muhallebiyi tabağa koyup havalandırarak soğuttu. Yarı uyur yarı uyanık bebeğinin karnını doyurdu. Karnı doyan bebek beşiğinde sallanarak uyumaya hazırlanırken kendisinde zorlukla ayakta duruyordu. Bir süre sonra küçük kızı tatlı bir uyku için gözlerini kapaması ile birlikte kadın sessizce yatağına gitti. Derin bir uykuya daldı.

Dışardaki keskin rüzgar binanın duvarlarını dövüyordu. Bir aydır doğalgaz havalandırmasının üzerindeki kırılan filteyi onarmamış babanın umursamazlığını fırsat bilen lodos içeri girerken tülü ileri doğru savurdu. Tül yayan ocağın üzerine düştü. Biranda alevlendi. Tülden, halıya, halıdan, masaya, masadan dolaba derken ölümle dans eden alev bütün evi sarmaya başladı. Muftaktan, odalara, odalardan koridora, koridordan da tüm binaya yayıldıkça yayıldı.

Alev tüm apartmanı kaplıyordu. Üst katta yaşayan yaşlı kadın ve kızı hiç birşeyden habersiz uykunun kollarına bedenlerini bırakmışlardı. Siyah duman vakit kaybetmeden beşinci kata kadar yükselmiş, odanın içine sinsice sızmaya başlamıştı. Kapının altından içeri süzülürken oluşturduğu parmak parmak kanallar gittikçe bembeyaz kapıyı siyaha boyarken, her nefesleriyle birlikte içlerine dolan karbonmonoksit ciğerlerinden kanlarına geçiyor, hemoglobine tutunarak tüm vücutlarına yayılıyordu. Oksijensizliğe daha fazla dayanamayan kadının yaşlı ciğerleri öksürüklerle kendine gelmeye çalışıyordu. Annesinin ihtiyaçları için geceleri uykusu bölünmeye alışkın Hamide duyduğu öksürük sesine bu sefer zorlukla uykusundan uyandı. Kendini çok güçsüz hissediyor, gözleri yanıyordu. Aldığı derin nefesle o da hemen öksürmeye başladı. Oda is kokuyor, göz gözü görmüyordu. Hemen yatağından doğruldu. İçeriye kaplayan dumanın boyadığı grilikte öksüren annesine baktı hemen. Gücünü toparlayarak yatağından kalktı. Tek bir hamle ile yatakta serili olan çarşafı çekti, aldı. Ağzına kapayarak pencereye koştu. Kanatlarından birini açmasıyla birlikte önünü alt kattan yükselen bir alev seli kapladı. Hemen annesinin yanına gidip çarşafın diğer ucunu ağzına ve burnunu kapayarak isten en az etkilenerek nefes almasını sağladı. *“Yangın çıkmış anne. Ama hiç merak etme hemen çıkartacağım seni buradan.”* dedi. Ne yapacağını bilemiyordu. Sonra ağzına dayalı çarşafı derin bir nefes aldı. Hızla hareket ederek yine kendi yatağının yanına gidip yastığının kılıfını çıkarttı. Ağzını kapatacak şekilde arkadan bağladı. Artık elleri sertbestti. Hemen tekrar annesinin yanına koştu. *“Sakın ağzından bu bezi çekme olur mu?”* dedi. Önce ayaklarını aşağı sallandırdı, sonra yatağın yanına geçerek kolundan tutup onu oturturdu. Annesinin daha önceleride zorlukla kaldırdığı iri vücudu damarlarında dolanan adrenelinden mi bilinmez bu sefer ona çok hafifmiş gibi gelmişti. Bu da onu fazlasıyla sevindirdi. *“Anne ben hemen geliyorum.”* diyerek kapıya koştu. Kapıyı açmasıyla birlikte daha yoğun bir is bulutu üzerine çöktü. Hemen arkasına dönüp annesine baktı. Yaşlı kadın eliyle devam etmesini belirten bir işaretle kızını cesaretlendirdi.

Hamide yaşanan gözlerini sildi. Isınmış duvara zorlukla tutarak dış kapıya kadar ilerlemeye çalışıyordu. Zorlukla yaşamlarını sürdürdükleri ev siyaha boyanarak yok oluyorken burdan kurtulursak devamında ne yapacağız diye geçirdi içinden. Babasından aldıkları emekli maaşı annesinin ilaçlarına, kiraya ve faturalara anca yetiyordu. Şimdi evsiz ve eşyasız kalacaklardı. Çalışamazdı da. Hemen aklına arka odadaki annesinin tekerlekli sandalyesi geldi. İlk önce onu kurtarmalıydı. Ne zorlukla sahip olmuşlardı ona. Dışlerinden tırnaklarından arttırmamışlarmıydı? Televizyondan gördüğü her tekerlekli sandalyeye kıskanarak baktığı günleri daha dünmüş gibi hatırlıyordu. Onunla annesini yıkamak için banyoya götürebiliyordu ya da annesi çok bunaldığında balkona çıkarabiliyordu. Eve hapis kaldıkları günlerin bitişini müjdeleyen bir güvercindi o. Gücü, kuvveti, yoldaşydı. Yeri geldiğinde babası, yeri geldiğinde ablası, ağabeyi, arkadaşydı. Onsuz hiçbir yere gidemezlerdi. Hemen odaya koştu, perdeler alev almıştı bile. Ellerini kendisine siper

yaparak sandalyeye ulaşabilmek için ilerlemeye çalıştı. Ulaşması çok zordu. Dizleri ve ellerinin üzerinde emeklemeye başladı. Isıdan daha fazla ilerleyemiyordu. Yere uzandı. Tam bu sırada iyice yanan perde bağlantısından kopup yere düştü. Etrafa sıçrayan alevlerden kurtulmak için duvara doğru yuvarlandı. Kollarıyla başını korumaya çalıştı. Gürültünün kesilmesinden sonra gözlerini silerek sandalyeye ne kadar uzak olduğunu anlamaya çalışırken annesinin yatalak olmadan önce kullandığı bastonunu gördü. İçini bir sevinç kapladı. Bastona eline aldı. Uç tarafından tutup kıvrık kısmını tekerlekli sandalyenin demirine geçirip var gücüyle kendine çekti. Sandalye su üzerindeki kayığın dalgalardan etkilenerek yalpalayarak dönmesi gibi önce devrilir gibi oldu. Sonra ona doğru dönüp, durdu. Bu seferde ayak basma yerine geçirdi bastonun sapını ve kendisine doğru çekti. Sandalye üzerine doğru gelirken dumandan nemlenmiş gözlerinin içi güldü Hamide'nin. Sandalyeyi geri geri sürünerek alevi gittikçe artan odadan dışarı çıkarttı. Etrafını kontrol etti. Hiçbir yerinin yanmamış olduğunu görüp, şükretti. Gelen alevlerin hızını kesebilmek için tam odanın kapısını kapatacağı ki köşede poşeti gördü. Elişilerini bırakamazdı. Çünkü onları satarak kazanacağı o üç beş kuruşa artık daha fazla ihtiyaçları vardı. Odaya girip poşeti de aldı. Sonra hemen kapıyı kapattı. Mutfağın kapısında takılı olan poşeti ters çevirip içeri boşalttı. Sonra hemen tuvalete koştu. Köşeye dayalı duran isten beyazdan griye dönmüş sürgüyü içine yerleştirdi. Sonra arabanın arka bölmesine koyup, arabayı odaya sürdü.

Yaşlı kadının sadece dumandan yeşermemişti gözleri. Kızını görürgörmez parkinsondan titreyen elleriyle silmeye çalıştı göz yaşları. Hamide "*Anneciğim bak, arabamızı kurtardım. Hadi tutun bana da seni bindireyim.*" dedi heyecanla. Arabayı olduğu yere sabitledi. Annesinin önüne geçti. Kollarını boyununa dolayarak sırtına bindirdi. Yaşlı kadının iri vücudunun ve sarkan büyük yatak geceliğinin altında bedeni görünmüyordu Hamide'nin. Yaşlı kadının kolları arasında görünen başı olmasaydı sanki kadını o değilde görünmeyen bir güç kaldırıyor sanılırdı. Sonra zorlukla olduğu yerde dönerek annesini arabanın üzerine oturmasını sağladı. Masanın üzerinden duran ilaçları ile yatağın altına koyduğu kıyafetlerinden taşıyabileceği kadarını alıp arabanın arkasına yerleştirdi. Battaniyeyi bacaklarının üzerine koydu. Bir bezi annesini ağzını ve burnunu içine alacak şekilde bağlayarak maske yaptı. "*Hazırız anne. Hadi gidelim.*" dedi. Yaşlı kadın öksürüklerden zorlukla konuşarak "*Kendine hiç bir şey almadın kızım.*" diyebilirdi. "*Boş ver beni şimdi anne. Hadi gidelim.*" diyerek arabayı sürmeye başladı.

Çıkış kapısını açtıklarında dumanın merdivenleri iyice sardığını gördüler. Hamide gidip hemen asansörün düğmesine bastı. Fakat asansör çalışmıyordu. Yangın merdivenide yoktu binanın. Gerçi olsa da annesini indirebilecek bir düzeneğin olacağını hiç sanmıyordu ya. "*Ne kadırları, ne mazgalları ne de merdivenleri düzgün yapıyorlar. Bu işi mi düzgün yapacaklar. Bir doğal afette, yangında ölmemizi istiyorlar herhalde.*" diye sessizce annesine duyurmadan söylendi. Yinede belli etmeden merdiven boşluğuna baktı. Dumanın arasından parlayan alevler dışında hiçbir şey görünmüyordu. Ama yinede pes edemezdi. "*Anneciğim. Sen bekle. Ben aşağılara bakıp geleyim. İki dakika ver bana olur mu?*" dedi Hamide. Tam uzaklaşıyordu ki kadın kızının kolundan tutup var gücüyle kendine doğru çekti. Tireyen buruşuk eliyle ağzındaki maske görevi yapan bezi aşağı çekerek konuşmaya başladı. "*Yeter kızım! Yeter artık. Kendine gel. On yıldır yaşamıyorsun zaten. Sırf bana bakabilmek benimle ilgilenebilmek için hayatından verdiğin ödün yeter. Beşinci kattan aşağı bu alevlerin içinde beni taşıyabileceğini mi sanıyorsun? Son olarak canını da mı vereceksin benim için? Yeter!*" Hamide tam itiraz edecekken yaşlı kadın daha yüksek ve kararlı bir sesle devam etti. "*Yeter dedim sana. Ameliyat sonrası fizik tedaviler, masajlar, ilaçlarla aylarca süren hastane günlerimizde kendini paraladın. Oradan çıktık, götürmediğin doktor, yapmadın bitkisel ilaç kalmadı. Üstelik tüm bu geçim zorluğumuzun yanında. Yatakta yatmaktan yara olan sırtımın acısını da benle çektin, ağrıyan bacaklarımda. Ağır bedenimi çevirirken kendini sakatladın da yine de ses çıkartmadın. Ama yeter kızım olmuyor işte. Ben hiçbir zaman iyileşmiyeceğim.*" Hamide göz yaşları içinde annesinin dizinin dibine çökmüş dinliyor aynı zamanda da kırılan dökülen eşyaların sesleriyle olduğu yerde zıplıyordu. Zorlukla araya girdi. "*Ne oluyor anne. Kurbanın olayım bırak şimdi bunları. Şimdi sırası mı? Şurdan kurtulalım önce. O zaman konuşuruz*" Kadın kararlı sözlerine devam etti. "*Evet kızım tam da sırası. On yıldır bana tek kötü laf bile etmedin. Şimdi de edeceğini sanmıyorum. Bak otuz yedi yaşına geldin. Bana baktığın için evlenmiyor,*

gençliğinin en güzel yıllarını benimle geçiriyorsun. Ne üstüne başına giyindiğin var, ne de yediğin içtiğin. Üç gram et alsan benim boğazıma tikiyorsun. Ben zaten yaşadım yaşayacağımı. Şimdi beni burada bırakıp aşağı iniyor ve geri kalan hayatını senden çaldığım yıllarında acısını çıkarırcasına hiç mutlu olmadığı kadar mutlu olarak yaşıyorsun. Yoksa sana hakkımı helal etmem bilesin.” Hamide başını annesinin dizlerine koyup hıçkırıklara boğuldu. Dilindeyse tek bir söz sürekli yankılanıyordu. “Yapamam anam, yapamam. Kurban olayım. Sus artık. Alırım sırtıma indiririm ben seni. Yapamam anam. Yapamam. Ne olur?” Ama annesi kararlıydı. Yine bıçak gibi kestirip attı son sözünü. “Sütümü helal etmem.”

Hamide zorlukla ayağa kalktı. Gözleri deli bir nehir gibi çağlayarak yanaklarından süzülüyordu. Anasının eline yapıştı öptü, öptü, kokladı. Yanağına sürdü. Sonra yanaklarından öptü, sıkıca sarılıp, bağına bastı annesini. Kızının ayrılamayacağını bilen kadın onu iterek uzaklaştırdı. “Hadi git artık. Mutlu ol. Evlen. Torunuma da benim adımları koy olur mu? Bu sana vasiyetim olsun.” Hamide hıçkırıklara boğulmuş bedenini zorlukla toparlayarak ayağa kalktı. Yüreğindeki ağır yük nedeniyle zorlukla nefes alabiliyor. Gözleri bulanıyordu. Annesinin gözlerinin içine bakarak göz yaşlarını sildi. Sonra boynuna inmiş halde duran maske yerine kullandığı bezi yine annesinin ağzına çekti. Alnına bir öpücük kondurarak zorlukla bedenini merdivenlerden aşağı doğru taşıdı.

Yaşlı kadın sandalyenin tekerleklerini geriye doğru çevirdi. Evine girdi. Odaya yöneldi. Var gücüyle hareket ettirdiği sandalyesiyle yıllar önce ölen eşini fotoğrafının olduğu yere gitti. “Yanına geliyorum Bey, bekle beni. Ben gelene kadar kızım sana emanet.” dedi.

Hamide yanan kapıların, çılgınlıkların ve isin arasından zorlukla geçerek kapıya ulaştı. Yanan kolları ve kanayan dizi ile kapıdan dışarı çıktığında onu meraklı gözlerle izleyen bir kalabalık gördü. İtfaiye, zaten dar olan sokağa park etmiş araçlar nedeniyle yangın ihbarından yarım saat sonra anca gelebilmişti. Hemen bir görevli koşarak yanına gelip koluna girdi. Hamide hiç bir şey duymuyor, hiçbir şey düşünemiyordu. Sadece aklı annesindeydi. “Bir şeyiniz var mı bayan? Adınız ne? Kaçınıcı kattaydınız?” sorularının ardından zihnini yerine getirecek son soruyu duyduğunda kendine gelebildi. “İçeride başka biri daha var mı bayan?” Hamide hemen atıldı. “Annem var. Beşinci katta. Tekerlekli sandalyede. Ne olur kurtarın onu.” İtfaiyeci gelen sağlık görevlilerine teslim etti Hamide’yi. Diğer iki görevliyede işaret ederek koşarak içeri girdi. Hamide ne sorulan soruları duyuyor ne de etrafında olup biteni fark ediyordu. Bir süre sonra etraftaki tüm sesler kesildi. Hamide’nin duyduğu tek ses hızlı, derin, ritimsiz kalp atışlarıydı. Efil efil tüten bir pişmanlık yüreğinde. Sonra kapıda önce bir kırmızılık görüldü. Sırtı dönük bir itfaiye görevlisi geri adımlar atarak dışarı çıkıyordu. O sırada itfaiye görevlisinin ayağının yanına bir bez parçası düştü. Hamide zorlukla seçtiği bu bezi tanıdı. Bu annesine maske yaptığı bezdi. Kapıya doğru tüm dünyadaki hisseden yüreklerin bam telini sızlatacak acılıkla bağırıyordu. “Aaaaam!”. Yüreğinde sevinç, acı, korku ve belirsizlikle sağlık görevlilerinin elinden kurtulduğu gibi kapıya doğru koştu. İtfaiye görevlilerinin taşıdığı annesine sıkıca sarıldı.